

Dr hab. Bożena Taras, prof. UR
Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Uniwersytet Rzeszowski

Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Pauliny Pawłowskiej
pt. *Rozmowy osób w wieku senioralnym – studium pragmalingwistyczne*,
napisanej pod kierunkiem dr hab. Katarzyny Jachimowskiej, prof. UŁ
Uniwersytet Łódzki, Łódź 2026

1. Uwagi wstępne

Przedłożona do recenzji rozprawa Pani mgr Pauliny Pawłowskiej zatytułowana *Rozmowy osób w wieku senioralnym – studium pragmalingwistyczne* jest nie tylko interesującym naukowym omówieniem zagadnienia sprawności komunikacyjnej osób starszych, ale również cennym opracowaniem stanowiącym ważny głos w procesie zmian społecznych, będących następstwem systematycznego starzenia się polskiego społeczeństwa. Jak trafnie zaznacza Doktorantka, problematyka związana z rosnącą populacją osób w wieku poprodukcyjnym nie była dotąd ani obiektem szczególnego zainteresowania ze strony lingwistów, ani przedmiotem ich obszernych badań. Zatem każde opracowanie poświęcone zachowaniom językowo-komunikacyjnym seniorów, służące analizie sposobów porozumiewania się, zasługuje na uznanie. Wśród tych prac należy wyszczególnić przedstawioną do oceny rozprawę doktorską mgr Pauliny Pawłowskiej.

2. Zagadnienia szczegółowe

2.1. Wybór tematu, metodologia badań, materiał egzemplifikacyjny

Wybór problematyki badawczej należy ocenić jako trafny i społecznie potrzebny. Ze względu na zachodzące współcześnie zmiany demograficzne w przestrzeni lokalnej (polskiej) badania nad językiem osób starszych zyskują na znaczeniu. Rosnąca populacja osób w wieku poprodukcyjnym, spadek przyrostu naturalnego oraz wydłużenie trwania życia wymuszają rozszerzenie paradygmatu językoznawczego o badania nad specyfiką komunikacyjną seniorów.

Pani Paulina Pawłowska zauważa, że praca wypełnia lukę badawczą w rodzimej gerontolingwistyce i pragmalingwistyce. Większość dotychczasowych badań gerontolingwistycznych w Polsce odnosiła się bowiem do stanów chorobowych, np. otępienia

czy afazji. Rzadko analizowano natomiast zachowania komunikacyjne zdrowych seniorów i uwzględniano naturalne zmiany w ich relacjach nadawczo-odbiorczych. Zatem skupienie uwagi badawczej na fizjologicznym (normatywnym) starzeniu się jest bez wątpienia właściwym wyborem. Doktorantka wskazuje ponadto na brak w polskim językoznawstwie kompleksowych studiów pragmalingwistycznych nad sprawnością komunikacyjną osób starszych. Wprawdzie w dotychczasowych pracach (m.in. A. Wilkonia, J. Warchali, U. Żydek-Bednarczuk czy pod red. M. Kity i J. Grzeni) podejmowano problematykę dialogu i rozmowy potocznej, lecz nie analizowano interakcji językowych seniorów w szerokiej perspektywie genologicznej i strukturalnej. W takiej perspektywie badawczej sytuuje natomiast badania lingwistyki senioralnej mgr Pawłowska, która w swojej pracy w obszerny sposób opisuje interakcje językowe seniorów w prowadzonych bezpośrednio konwersacjach, uwzględniając przy tym zarówno ich strukturę, jak i złożoność genologiczną i tematyczną. Traktowanie rozmowy seniorów jako specyficznego, heterogenicznego gatunku mowy pozwala dostrzec w niej unikalne cechy strukturalne i pragmatyczne, a nie jedynie odstępstwa od normy osób młodszych. Jest to zresztą zgodne z zasadniczym celem rozprawy doktorskiej, sformułowanym przez mgr Pawłowską jako: „wieloaspektowa deskrypcja rozmów osób w wieku senioralnym, które starzeją się w sposób fizjologiczny, nie wykazując cech poznawczych świadczących o patologiach w obrębie ośrodkowego układu nerwowego (cech dementynywnych).” (s. 94).

Założenia metodologiczne przyjęte w dysertacji w celu zbadania, czym charakteryzują się rozmowy osób w wieku senioralnym oraz jakie to typy rozmów, świadczą o dojrzałości warsztatowej Doktorantki. Metodologia badań, osadzona w nurcie pragmalingwistycznym z wyraźnym ukierunkowaniem gerontolingwistycznym, ma charakter interdyscyplinarny i jakościowy; łączy analizę konwersacyjną, lingwistykę tekstu oraz analizę genologiczną. Wydaje się, że stosowanie złożonego, komplementarnego aparatu metodologicznego zintegrowanego na gruncie pragmalingwistyki jest najlepszym z możliwych wyborów dla wielowymiarowego opisu komunikacji. Analiza konwersacyjna służy do badania sekwencyjnego porządku wymian, replik przyległych, pauz, zakłóceń oraz reakcji w bezpośrednim kontekście sytuacyjnym („podejście bezzalożeniowe” wobec strategii rozmówców), lingwistyka tekstu pozwala zbadać ustrukturyzowanie treściowe i spójność (kohezję i koherencję) rozmów, traktując tekst jako dynamiczny komunikat zdeterminowany intencjonalnością, sytuacyjnością i pragmatyką (wg R.-A. de Beaugrande’a i W.U. Dresslera oraz A. Duszak), natomiast analiza genologiczna wykorzystuje czteroelementowy model wzorca gatunkowego Marii Wojtak (płaszczyzna strukturalna, poznawcza, stylistyczna, pragmatyczna) do opisu złożonych aktów mowy (np. dowcipów, anegdot) oraz identyfikacji

typu rozmowy. Uwzględnia przy tym rolę metatekstu jako wyrazu samoświadomości komunikacyjnej.

Doktorantka, przyjmując pragmalingwistyczną koncepcję badań nad rozmowami osób starzejących się w sposób fizjologiczny, pokazuje w dysertacji nie tylko złożoność tej formy kontaktu, ale opisuje również jej wieloaspektowy charakter i uzasadnia konieczność wykorzystania różnych metod badawczych w zależności od opracowywanego poziomu analizy płaszczyzny strukturalnej, stylistycznej, funkcjonalnej, tematycznej czy gatunkowej.

Niezwykle istotne z punktu widzenia przyjętych w dysertacji założeń metodologicznych jest opracowanie i wprowadzanie procedury badawczej oraz stosowanie właściwych technik i narzędzi badawczych. Również w tym zakresie Pani Paulina Pawłowska wykazała się kompetencjami (zob. *Metodologia badań własnych*, s. 94-111). Nagrała naturalne, autentyczne rozmowy seniorów, odbywające się w bezpośrednim kontakcie twarzą w twarz. Zebrane przez nią interakcje komunikacyjne pozwalają badać język w jego faktycznym, codziennym działaniu. Sposób pozyskania i selekcji materiału badawczego gwarantuje wysoką wiarygodność wyciąganych wniosków.

Innym – szczegółowym i wartościowym – punktem procedury badawczej jest zastosowanie przesiewowych testów funkcji poznawczych przed przystąpieniem do analizy nagrań. Wykorzystanie narzędzi przesiewowych (MMSE) gwarantuje czystość materiału badawczego – pozwala odseparować naturalne procesy starzenia fizjologicznego od zmian chorobowych, chroni badacza przed uwzględnieniem w próbie osób z nierozpoznanymi schorzeniami neurodegeneracyjnymi i zapewnia rzetelność opisu normatywnej sprawności pragmatycznej.

Grupę badanych stanowią wyłącznie osoby starzejące się fizjologicznie, bez epizodów neurologicznych (udary), bez chorób neurodegeneracyjnych oraz bez niedosłuchu starczego. Są to seniorzy w wieku 60–75 lat (zgodnie z kryterium WHO: 60+), rekrutowani z miejskich i wiejskich centrów/klubów seniora w Łodzi, Piotrkowie Trybunalskim oraz Kamocinie. Jest to grupa silnie sfeminizowana. W zgromadzonym materiale (ponad 150 nagrań) znajdują się przede wszystkim rozmowy prowadzone przez kobiety; mężczyźni pojawiają się zaledwie w dwóch krótkich interakcjach. Zdecydowana przewaga kobiet odpowiada ogólnopolskim trendom demograficznym i uczestnictwu seniorów w instytucjach kultury (wg GUS kobiety stanowią 83,8% słuchaczy Uniwersytetów Trzeciego Wieku). Może zatem, wobec udokumentowanej dysproporcji płci i niereprezentatywnej grupie mężczyzn w zebranych materiale egzemplifikacyjnym, warto przereklamować pracę oraz zastanowić się nad

odrzućeniem w niej męskiej zmiennej płciowej i skupieniem się wyłącznie na pierwiastku żeńskim?

W tym miejscu pragnę jeszcze odnieść się do nieścisłości pojawiających się w tekście. Otóż z jednej strony podano w dysertacji, że materiał badawczy stanowi 126 nagranych rozmów (s. 111), z drugiej, że ponad 150 (s. 109). Brakuje również konsekwencji w podawaniu liczby minut nagranych rozmów poddanych analizie [*Ich długość jest zróżnicowana – najkrótsze nagranie trwa mniej niż 2 minuty, najdłuższe zaś – 43. Zdecydowana większość zebranych nagrań rozmów, tj. 73 %, trwa około 20 minut.* (s. 111)]. Dokładny czas podano wyłącznie w odniesieniu do badań przesiewowych (*54 rozmowy o łącznej długości ok. 600 minut*, s. 111). Sądzę, że dobrze byłoby doprecyzować czas nagrań, które stały się podstawą egemplifikacji.

2.2. Kompozycja rozprawy

Praca liczy 329 stron. Cechuje się logiczną, trójdzielną kompozycją, składającą się z części teoretycznej, metodologicznej oraz analitycznej. Każda z części głównej obejmuje kilka rozdziałów szczegółowych: *Część teoretyczna* – 5, *Metodologia badań własnych* – 6, *Część analityczna* – 4. Zasadniczą część rozprawy poprzedza *Wstęp*, a zamyka *Zakończenie*. Zaproponowana struktura jest podstawą dla zachowania jasności wyводу naukowego.

We *Wstępie* do dysertacji (s. 8-11) Doktorantka zwięźle i precyzyjnie zarysowuje problemy badawcze, przedstawia społeczne i naukowe uzasadnienie podjętych badań nad sprawnością komunikacyjną seniorów, definiuje istniejącą lukę badawczą w polskiej pragmalingwistyce oraz określa cele, hipotezy, metodologię i trójdzielną strukturę rozprawy. *Część teoretyczna* (rozdziały 1–5, s. 12-93) stanowi podstawę teoretyczną rozprawy, która obejmuje: biopsychospołeczne i gerontolingwistyczne podstawy starości, socjolingwistyczne ujęcie kompetencji komunikacyjnej (wg S. Grabiasa), zagadnienia pragmalingwistyki (modyfikacja klasyfikacji funkcji języka R. Grzegorzewskiej, rola komunikacji niewerbalnej), założenia genologii (koncepty M. Bachtina i M. Wojtak) oraz zdefiniowanie rozmowy jako hipergatunku. W rozdziałach teoretycznych Doktorantka nie tylko szczegółowo omawia interdyscyplinarne uwarunkowania procesu starzenia się, łączące perspektywę neurofizjologiczną, psychologiczną, socjologiczną, gerontolingwistyczną oraz pragmalingwistyczną, ale wprowadza też niezbędną terminologię z zakresu pragmalingwistyki, genologii i analizy konwersacyjnej, stanowiącą aparat pojęciowy opracowania. Z kolei w rozdziałach metodologicznych (*Metodologia badań własnych*, rozdz. 1-6, s. 94-111) prezentuje pięć pytań badawczych, dotyczących struktury, płaszczyzny funkcjonalnej, stylu, tematyki oraz realizowanych gatunków mowy, a następnie szczegółowo i transparentnie opisuje

procedurę badawczą, w tym kluczowy etap kwalifikacji badanych za pomocą przesiewowego testu funkcji poznawczych. Ostatnia część rozprawy, tj. *Część analityczna* (rozdz. 1-4, s. 112-296), stanowi najważniejszy obszar pracy, w którym autentyczny materiał egzemplifikacyjny, rozmowy seniorów, poddawany jest wnikliwej analizie funkcjonalnej, strukturalnej i tematycznej. Obejmuje analizę: struktury rozmów (sygnały początku/końca, sekwencje replik), środków wartościujących (w tym pozawerbalnych), prostych i złożonych aktów mowy (w modelu M. Wojtak) oraz tematyki (odniesionej do centrów zainteresowań U. Żydek-Bednarczuk i stereotypów starości). W badaniach własnych do opisu zgromadzonych nagrań rozmów osób starzejących się fizjologicznie Doktorantka wykorzystuje opracowany interdyscyplinarny aparat pojęciowy. Zakończenie dysertacji (s. 297-304) stanowi podsumowanie badań pragmalingwistycznych nad strukturą, funkcją, stylem, tematyką oraz genologią rozmów prowadzonych przez osoby w wieku senioralnym (60–75 lat) starzejące się fizjologicznie (bez zaburzeń poznawczych). Doktorantka dokonuje trafnej syntezy wyników empirycznych, odnosi je bezpośrednio do postawionych we wstępie pytań badawczych oraz ostatecznie weryfikuje poprawność założeń.

Całość recenzowanej rozprawy dopełnia licząca 292 pozycje *Bibliografia*. Bogactwo wykorzystanych w tekście publikacji zwartych i artykułów świadczy o dużym odczytaniu Doktorantki. Pracę uzupełniają opracowane starannie elementy tekstu pobocznego: spis treści, przypisy, schematy i tabele.

Mimo że rozprawa doktorska *Rozmowy osób w wieku senioralnym – studium pragmalingwistyczne* jest obszernym, starannie przemyślanym opracowaniem, które cechuje się wysokim poziomem merytorycznym i wyróżnia się rzetelnym i interdyscyplinarnym podejściem do badanego tematu, jej lektura skłania do kilku refleksji.

Przede wszystkim pragnę zauważyć, że zaproponowana w pracy, w jej części analitycznej, struktura nie pozwala do końca logicznie zrealizować założeń z zakresu analizy konwersacyjnej, genologii i lingwistyki tekstu. Sądzę, że bardziej efektywny układ części badawczej powinien opierać się na zasadzie dedukcji i powinien prowadzić czytelnika od makrostruktury tekstu (ogólnych ram i dynamiki konwersacji) po mikrostrukturę (konkretne intencje i akty mowy). Przejrzysty podział odzwierciedlający wielowymiarowe, pragmalingwistyczne podejście seniorów do języka, mógłby więc przyjąć strukturę, która przynosi konkretne korzyści metodyczne: zapewnia logiczne przejście od zewnętrznej formy rozmowy do głębokiej analizy jej treści i intencji pragmatycznych, np. 1) Organizacja strukturalna konwersacji, 2) Preferencje tematyczne i spójność, 3) Profil funkcjonalny (akty mowy), 4) Wyznaczniki stylistyczne i leksykalne.

Innym punktem ocenianej pracy, który w moim odczuciu zaburza jej odbiór, jest zbyt długa podbudowa definicyjno-podręcznikowa. W części teoretycznej rozprawa niezwykle szeroko opisuje podstawy pragmatyki, w tym m.in. klasyczne koncepcje Austina i Searle'a (aspekty lokucyjne, illokucyjne, perlokucyjne), typologie Hymesa czy Jakobsona. Choć stanowi to dowód erudycji, momentami tekst przybiera formę podręcznika akademickiego, co odciąga uwagę od samego jądra badań, czyli wypowiedzi osób w wieku senioralnym.

Zagadnienia podejmowane w kolejnych częściach pracy zostały dobrane poprawnie. Niektóre treści są jednak rozrzucone i omawiane w różnych rozdziałach/podrozdziałach. Przykładem takiego rozproszenia są ustalenia metodologiczne. Doktorantka poświęca metodologii badań sześć rozdziałów ujętych w części *Metodologia badań własnych*, a mimo to odniesienia tego typu pojawiają się również w części teoretycznej pracy (np. *przyjmując socjolingwistyczną perspektywę Grabiassa*, s. 37, *rezygnuję z opisu takich składników, przyjmuję przedstawioną przez Kitę perspektywę holistycznego spojrzenia*, s. 61, *opisuję w części analitycznej akty mowy proste*, s. 64, zob. też: s. 28, 42, 56, 58, 59, 60, 87, 90). Niestety, liczne wstawki metodologiczne nie tylko utrudniają odbiór treści, ale również zaburzają obraz przyjętej procedury badawczej.

Pragnę jeszcze zwrócić uwagę na bogactwo egzemplifikacyjne w zakresie słownictwa, szczególnie na leksykę potoczną, którą warto byłoby szerzej opisać. W analizowanych rozmowach częstokroć pojawiają się charakterystyczne słowa. Jednym z nich jest przysłówek *dobra* w znaczeniu 'zgoda', 'w porządku', będący potoczną formą przysłówka *dobrze*. Innym przykładem jest wyraz *se*, będący elementem polszczyzny potocznej. Sądzę, że w badanym materiale *se* to nie forma dialektalna, lecz raczej niedbała, skrócona forma zaimka *sobie*. Nie wykluczam oczywiście, że w niektórych kontekstach forma ta może być stosowana w celu stylizacji wypowiedzi – nadania tekstowi pospolitości (s. 182).

Lekturę tekstu utrudnia też niespójny, pozbawiony ciągłości sposób numerowania przypisów dolnych i cytowania w nich źródeł drukowanych i internetowych. W kolejnych częściach dysertacji powtarza się kilkakrotnie zarówno numeracja, jak i pełny opis bibliograficzny.

2.3. Język i styl rozprawy

Pani Paulina Pawłowska posługuje się dobrze wykształconym i w pełni komunikatywnym stylem naukowym. Tekst pracy jest starannie opracowany. Rzadko zdarzają się błędy językowe, stylistyczne, interpunkcyjne, ortograficzne czy edytorsko-typograficzne.

Język i styl rozprawy można jednoznacznie sklasyfikować jako formalny styl naukowy. Dominują w nim formy bezosobowe i strona bierna (np. *Nie ma badań, w ramach których podjęto by próby opisu*, s. 9; *Kompetencja komunikacyjna została zdefiniowana przez Grabiasa*, s. 35), chociaż można też wskazać użycie form pierwszoosobowych (np. *rezygnuję z opisu*, s. 61; *łączę w moich rozważaniach*, s. 90). Charakteryzuje go interdyscyplinarna terminologia. Język pracy jest nasycony specjalistycznym słownictwem z pogranicza językoznawstwa, psychologii, socjologii i gerontologii. Doktorantka posługuje się specjalistycznymi pojęciami, na przykład takimi jak *gerontolingwistyka*, *pragmalingwistyka*, *kompetencja komunikacyjna* czy *akty mowy*. W pracy przeważają zdania wielokrotnie złożone, które umożliwiają precyzyjne oddanie skomplikowanych procesów i myśli.

Rozprawa charakteryzuje się ścisłą, logiczną strukturą, podzieloną z wyraźnym wyodrębnieniem części teoretycznej, metodologicznej i analitycznej. Tekst jest zorganizowany, zawiera precyzyjnie sformułowane cele badawcze, hipotezy oraz pytania. Styl wywodu opiera się na literaturze przedmiotu i różnorodnych koncepcjach naukowych, m.in. takich badaczy jak Stanisław Grabias, John Austin czy Maria Wojtak.

Praca mgr Pauliny Pawłowskiej jest poprawnie skonstruowanym tekstem akademickim, w którym dbałość o rygor pojęciowy i terminologiczny łączy się ze ścisłą, logiczną strukturą wywodu. Mimo wyjątkowej staranności w językowo-stylistycznym opracowaniu tekstu Doktorantka nie ustrzegła się różnego rodzaju błędów, np. leksykalnych, gramatycznych, składniowych, stylistycznych, interpunkcyjnych czy ortograficznych. Tu podaję wybrane przykłady: słownictwo: *posturyka* (s. 28), *taktylnym* (s. 60); *ekskludowaniem* (s. 283); *ekskluzja* (s. 286); *kluczowy składnik, fundament rozwoju, w kontekście analiz* (s. 63); *fundamentalna wiedza* (190); *wieńczący: formuły rozpoczynające i wieńczące rozmowy* (s. 99); *protezę kodu werbalnego* (s. 133); *w analizach nie separuję płaszczyzny* (s. 190); forma przymiotnika: *naturalnymi procesami starzeniowymi* (s. 22); forma nazwiska: Dressel (s. 101), Hądzlik-Dudak (s. 174), de Sausurre (s. 322); składnia i styl: *Zajście komunikacji, postrzeganej w kontekście procesów umysłowych* (s. 30), *użytkowane pokłady wiedzy o otaczającym nas świecie* (s. 37), *(pogwałcenie warunku „c” skutkuje zaś nadużyciami, a zatem czynność mowna zostaje zrealizowana, natomiast niepomysłnie lub nieszczerze)* (46); interpunkcja: *funkcjonowanie dialogu w przestrzeni internetowej, czy rola rozmów w przekazach reklamowych* (s. 8); *Po otrzymaniu go, wracają do postawionego przed nimi wyzwania.* (s. 227); *wskazując m.in. iż twórca* (s. 63); *Uwzględniając zebrany materiał można wskazać* (s. 122); zapis członu nowo: *w gronie nowopoznanych znajomych* (s. 58); zapis dnia w dacie: *01.09.2025* (s. 185).

3. Uwagi końcowe

Sformułowane wyżej sugestie i uwagi, dotyczące przede wszystkim kompozycji pracy i poprawności językowo-stylistycznej, nie zmieniają pozytywnego wrażenia płynącego z lektury recenzowanej rozprawy doktorskiej. Warto je jednak uwzględnić, opracowując tekst do druku.

Dysertacja Pani mgr Pauliny Pawłowskiej jest pracą przemyślaną, w której Doktorantka konsekwentnie realizuje jasno wytyczone cele. Odpowiadając na pytanie: *„czym cechuje się rozmowa seniorów starzejących się niechorobowo z perspektywy analiz prowadzonych w nurcie pragmaty lingwistycznym oraz jaki to typ rozmowy”*, zauważa, że zbadane interakcje seniorów sytuują się najbliżej rozmów towarzyskich. Ich nadrzędnym celem jest budowanie i spajanie wspólnoty komunikacyjnej opartej na wspólnocie wieku, doświadczeń i pasji. Osoby w wieku senioralnym dążą do ciągłości i płynności interakcji (stosują m.in. quasiprosby o potwierdzenie, fatyczne nawiązania, retrospektywne współopowieści), unikają natomiast aktów niefortunnych czy konfrontacyjnych. Język seniorów łączy wykładniki polszczyzny potocznej (zdrobnienia, kolokwializmy, skróty składniowe) z elementami rejestru oficjalnego i starannego (świadomie dobierane oficjalne formuły powitalne, grzecznościowa obudowa wypowiedzi).

Przeprowadzone przez Paulinę Pawłowską badania obalają stereotyp seniora jako osoby biernej, wykluczonej cyfrowo i skupionej wyłącznie na przeszłości, chorobach czy śmierci. Seniorzy, jak zauważa, wykazują żywe zainteresowanie współczesną technologią, sprawami społeczno-politycznymi, modą i spędzaniem czasu wolnego.

Rozważania Doktorantki oparte są na solidnym, samodzielnie zgromadzonym i opracowanym materiale egzemplifikacyjnym (nagranych interakcjach osób w wieku senioralnym) i bogatej, dobrze dobranej literaturze zarówno lingwistycznej, jak i innych dyscyplin nauki, m.in. psychologii, medycyny, logopedii, komunikacji. Tekst dysertacji jest napisany rzeczowym i obiektywnym stylem naukowym, z właściwą mu terminologią językoznawczą. O dojrzałości naukowej mgr Pauliny Pawłowskiej świadczy też Jej odwaga badawcza polegająca, z jednej strony, na świadomym i dobrze uzasadnionym wyborze metodologii badań, z drugiej zaś strony, na umiejętnym formułowaniu wniosków, wytyczaniu perspektyw badawczych i dostrzeganiu wartości aplikacyjnej wyników pracy dla specjalistów pracujących z osobami w wieku senioralnym.

Konkluzja

Recenzowana rozprawa jest ważnym i wartościowym opracowaniem. Współcześnie, w obliczu starzenia się społeczeństwa, włączenie specyfiki komunikacyjnej seniorów do paradygmatu językoznawstwa wydaje się koniecznością.

Stwierdzam, że przedłożona do oceny rozprawa *Rozmowy osób w wieku senioralnym – studium pragmalingwistyczne* spełnia wymogi stawiane pracom doktorskim, dlatego wnioskuję o jej przyjęcie i dopuszczenie Magister Pauliny Pawłowskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego. Ponadto, doceniając kompetencje lingwistyczne Doktorantki, trud, który włożyła w opracowanie tematu, a nade wszystko końcowy efekt pracy – rozprawę, będącą źródłem wiedzy o specyfice zachowań komunikacyjnych osób w wieku senioralnym, wnoszę o wyróżnienie dysertacji.

Rzeszów, dn. 24 września 2026 r.

dr hab. Bożena Taras, prof. UR